

PROGRAM PROFILAKTYKI ZSGH I SOSW W IWONICZU ZDROJU

„Przeciwdziałanie polega na tym, żeby nie tylko mówić, co grozi, ale podawać alternatywy”

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2002 roku zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (DZ. U. z 2002r. Nr 10, poz.96).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego 95.oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (DZ. U. z 2002r. Nr 51, poz.458).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. W sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii ([Dz. U. poz. 1249](#))

Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 22 lipca 2016r.

„Działalność edukacyjna szkoły jest określana przez:

1. szkolny zestaw programów nauczania (...),
2. program wychowawczy szkoły (...),
3. **program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów, oraz potrzeb danego środowiska, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.**

Szkolny zestaw programów nauczania, program wychowawczy szkoły oraz program profilaktyki **tworzą spójną całość**. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem **zarówno całej szkoły, jak i każdego nauczyciela**.

Punktem wyjścia do planowanych działań wychowawczych i profilaktycznych stanowiły potrzeby rozwojowe młodzieży i wyniki diagnozy problemów wychowawczych. Diagnozę przeprowadzono w oparciu o wyniki ankiet skierowanych do uczniów i rodziców pt, „Ja i moja szkoła”.

Po analizie wypowiedzi zawartych w ankietach stwierdzono, że problemem szkoły są przejawy niedostosowania społecznego takie jak:

- wysoka absencja w szkole, wagary
- agresja fizyczna i słowna
- wandalizm
- kradzieże
- powszechny nikotynizm
- przypadki wymuszeń
- przypadki używania środków zmieniających świadomość (alkohol, leki, dopalacze, narkotyki)
- zagrożenia ze strony sieci i wirtualnej rzeczywistości

W celu przeciwdziałania tym niepożądanym zjawiskom opracowano program oddziaływań profilaktycznych. Zakłada on realizację celów poprzez wykorzystanie strategii: informacyjnych, edukacyjnych, działań alternatywnych oraz wczesnej interwencji.

Przed wdrożeniem programu profilaktycznego konieczne jest dokonanie jego wieloaspektowej oceny. Ocena ta powinna obejmować obszary związane z identyfikacją problemów, diagnozą zapotrzebowania i gotowością do działania, zamierzeniami realizacyjnymi i procedurą badań ewaluacyjnych. Szkolny program profilaktyki w zreformowanej szkole to program profilaktyki problemowej, w której obiektem oddziaływań jest całe środowisko szkolne. Program ten podlega ciągłej modyfikacji w zależności od potrzeb środowiska szkolnego.

Młodzi ludzie sięgający po różnego rodzaju używki, szukający wsparcia w grupach nieformalnych, sektach, stosujący przemoc wyrażaną w formie agresji słownej czy fizycznej wykazują całą gamę braków w umiejętnościach interpersonalnych, komunikacji, radzenia sobie z lękiem, strachem, złością. Są to często osoby mające niską samoocenę popartą brakiem akceptacji, odrzuceniem, kryzysem tożsamości. Program ten nie tylko umożliwi wyposażenie swych odbiorców w rzetelną wiedzę, ale także w ważne umiejętności interpersonalne, które mają ułatwić młodzieży przystosowanie się do wymogów życia codziennego i zastąpić zachowania społecznie szkodliwe zachowaniami aprobowanymi.

I. Cele programu:

- zintegrowanie działań wychowawczych szkoły, rodziców i środowiska lokalnego podjętych w ramach realizacji dydaktyczno-wychowawczo-opiekuńczej funkcji szkoły, zgodnej z jej statutem,
- zapewnienie uczniom możliwości indywidualnego rozwoju w oparciu o ich własne predyspozycje poprzez kształtowanie ich osobistego rozwoju w wymiarze: intelektualnym, psychicznym, społecznym, moralnym, kulturalnym i zdrowotnym,
- zachęcanie młodzieży do poszukiwania wartości istotnych dla prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie i w dorosłym życiu,
- przygotowanie uczniów do dokonywania odpowiedzialnych wyborów,
- promowanie zdrowia, zdrowego stylu życia i aktywnych form spędzania czasu wolnego,
- przekazanie wiedzy na temat przyczyn i skutków uzależnień (nikotynizm, alkoholizm, lekomania, narkomania, zaburzenia w odżywianiu, internetomania, itp.),
- przeciwdziałanie patologii, w tym uzależnieniom, przemocy, agresji słownej i fizycznej, przestępczości nieletnich (zmiana wzorców zachowań antyspołecznych na prospołeczne)
- propagowanie wzorca trwałej i zdrowej moralnie rodziny i społeczeństwa,
- kształtowanie tożsamości narodowej (obrzędy i zwyczaje), uroczystości patriotyczne,
- współpraca ze środowiskiem lokalnym, rodzicami i instytucjami wspierającymi wychowanie,
- integracja osób pełno i niepełnosprawnych,
- propagowanie umiejętności zachowania kultury osobistej w kontaktach z innymi.

II. Uczestnicy programu:

- uczniowie
- rodzice
- nauczyciele (wszystkich przedmiotów) i wychowawcy, pedagog, psycholog
- pracownicy administracji i obsługi
- środowisko lokalne

III. Umiejętności zdobywane przez ucznia w ramach realizacji programu:

- pogłębianie samoświadomości
- poznawanie i wyrażanie własnych uczuć
- radzenie sobie z sytuacjami trudnymi (stresem, lękiem, odrzuceniem)
- określanie własnych potrzeb i umiejętne ich zaspokajanie
- nabycie umiejętności odmawiania w sposób asertywny
- obrona swoich praw
- respektowanie cudzych praw
- szacunek do siebie i innych
- otwartość na drugiego człowieka
- tolerancja
- branie odpowiedzialności za własne decyzje
- proszenie o pomoc
- krytyczna ocena odbieranych treści

IV. Uwagi do realizacji:

- program ogólny opracowany jest na cały okres kształcenia ucznia, i może podlegać modyfikacjom,
- wychowawca dostosowuje zakres treści do: wieku rozwojowego, możliwości uczniów, ich zainteresowań oraz czasu trwania nauki, wykorzystując swoje umiejętności diagnozy potrzeb grupy, kreatywność i osobowość własną,
- wychowawca stosuje aktywizujące metody pracy z grupą,
- wychowawca może korzystać z pomocy specjalistów,
- wychowawca może korzystać z gotowych programów, lub je odpowiednio modyfikować dostosowując do potrzeb indywidualnych lub grupy.

Strategie działania	Zadania	Sposoby realizacji
<p>profilaktyka uniwersalna</p> <p><i>– wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji, o których mowa w § 1 ust. 2;</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie i utrwalanie umiejętności interpersonalnych. 2. Uwrażliwienie na drugiego człowieka (integracja m.in. pełno i niepełnosprawnych). 3. Praca nad samopoznaniem i samooceną. 4. Przygotowanie do odpowiedzialnych wyborów. 5. Nabywanie umiejętności kontrolowania własnego zachowania i adekwatnego wyrażania emocji. 6. Kształtowanie umiejętności stosowania w życiu codziennym zasad odpowiedniego zachowania się i form grzecznościowych, przestrzeganie norm społecznych. 7. Wskazanie na znaczenie więzi i kontaktów rodzinnych w radzeniu sobie z sytuacjami trudnymi. 8. Kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych: <ul style="list-style-type: none"> - bezpieczeństwa - akceptacji - przynależności - rozwoju osobistego - sukcesu 	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia psychoedukacyjne, kształtujące umiejętności interpersonalne - prowadzone przez psychologa, pedagoga i innych specjalistów. - zajęcia warsztatowe (w tym integracyjne). - zajęcia świetlicowe. - godziny z wychowawcą. - wycieczki, ogniska, rajdy. - organizowanie imprez okolicznościowych dla osób starszych, bezdomnych, – PCK. - wolontariat - współpraca z DPS w Iwoniczu - organizowanie i udział w szkolnych i pozaszkolnych: olimpiadach i konkursach przedmiotowych, tematycznych i sportowych. dotyczących zdrowego stylu życia oraz wynikających z zainteresowań i potrzeb uczniów - działalność szkolnych kół zainteresowań m. in. <ul style="list-style-type: none"> o klubu honorowego dawcy krwi o wyjścia na basen, turnieje szachowe, tenis stołowy. o publikacje wierszy i sztuk teatralnych tworzonych przez młodzież. o organizowanie wystaw prac plast.

	<p>9. Stworzenie warunków do rozwijania własnych zainteresowań, umiejętności i zdolności.</p> <p>10. Wskazywanie i poznawanie technik efektywnego uczenia się.</p> <p>11. Kształtowanie umiejętności planowania i organizowania rozkładu dnia i warsztatu pracy</p> <p>12. Propagowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego.</p> <p>13. Promowanie twórczości i umiejętności zawodowych uczniów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie wystaw promujących umiejętności naszej młodzieży <ul style="list-style-type: none"> ○ gastronomiczne ○ cukiernicze ○ hotelarskie. - praca samorządu szkolnego i internackiego - współpraca z placówkami o podobnym profilu
--	---	--

<p>profilaktyka selektywna</p> <p><i>– wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przekazywanie młodzieży rzetelnych informacji na temat przyczyn i skutków ryzykownych zachowań a także przejawów niedostosowania społecznego: <ul style="list-style-type: none"> ➤ alkoholizmu ➤ nikotynizmu ➤ narkomanii (lekomanii) ➤ przedwczesnego podejmowania współżycia seksualnego ➤ chorób przenoszonych drogą płciową, w tym AIDS ➤ przemocy i różnorodnych przejawów agresji (psychicznej, fizycznej, seksualnej, wandalizmu) ➤ złych nawyków żywieniowych (anoreksja, bulimia) ➤ sekt i grup nieformalnych ➤ lekceważenia obowiązku szkolnego i konsekwencji z tego wynikających ➤ bezpieczeństwa na profilach społecznościowych ➤ zagrożeń w sieci 2. Przekazywanie teoretycznych informacji na temat zdrowego stylu życia <ul style="list-style-type: none"> ➤ racjonalna dieta ➤ aktywny wypoczynek ➤ profilaktyka zdrowotna ➤ techniki relaksacyjne 3. Pedagogizacja rodziców 4. Szkolenie członków Rady Pedagogicznej 5. Gromadzenie aktualizowanych materiałów 	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje w ramach godzin z wychowawcą. - profilaktyczne zajęcia warsztatowe prowadzone przez specjalistów na terenie szkoły i poza nią - zajęcia psychoedukacyjne, - organizowanie zajęć dla ogółu młodzieży ze specjalistami i osobami dającymi osobiste świadectwo wyjścia z uzależnienia. - zajęcia świetlicowe w internacie - projekcje filmowe. - przygotowanie młodzieży do uczestnictwa w olimpiadach, konkursach profilaktycznych (plastycznych, muzycznych, literackich) na terenie szkoły i poza nią. - happeningi - praca indywidualna z pedagogiem, psychologiem
---	--	--

	<p>informacyjnych</p> <p>6. Wdrażanie treści wychowawczo-profilaktycznych do programu nauczania i wychowania</p> <p>7. Wskazywanie osób, instytucji, które mogą być pomocne w rozwiązywaniu problemów.</p>	
--	--	--

<p>profilaktyki wskazującej</p> <p><i>– wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji, o których mowa w § 1 ust. 2, lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ścisła współpraca nauczycieli – kierownictwa szkoły, wychowawców, nauczycieli, pedagoga szkolnego, psychologa z rodzicami i uczniami (wspólne opracowanie i wdrażanie programów naprawczych) 2. Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Poradnią Zdrowia Psychicznego, Stowarzyszeniem Psychologów Praktyków, Policją, Sądami, PCK, Sanepidem, M/GOPSami 3. Egzekwowanie procedur postępowania nauczycieli i metod współpracy szkół z policją , w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją. 	<ul style="list-style-type: none"> - konsultacje indywidualne w szkole (wychowawca, pedagog, psycholog) - spotkania młodzieży ze specjalistami różnych dziedzin. - kierowanie do placówek specjalistycznych (PPP, Psychologiczny Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin w Iwoniczu, poradnia aa) - działania interwencyjne w przypadkach przejawiania zachowań patologicznych. - tworzenie programów i planów pracy terapeutycznej z młodzieżą.
---	--	---

Działania profilaktyczne realizowane są wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów, poprzez realizację programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 5 ustawy.